

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. швабн. 143.322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рухомі не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 430 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 к. к., Румунії 15 лей,
Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Після вибору нового президента.

Президент зложить присягу в соймі, а не в замку. — В соймі спокій. — Не буде демонстрацій правниці. — Перед димісією уряду Бартля. — Повна димісія, чи тільки реконструкція уряду? — Наміри уряду на найближчі дні. — ППС. в справі розв'язання сойму. — Голоси варшавської преси про нового президента.

Варшава, 2. червня 1926.

Сьогодні відбулася конференція, в якій брали участь марш. Ратай і прем. Бартель. На ній усталено остаточно місце й церемоніал відібрання присяги від нового президента Польщі проф. Мосціцького. Вирішено, що президент зложить присягу в соймі, а не в замку, хоч до того часу була думка відібрати від Мосціцького присягу в замку.

В самому соймі запанував спокій і тиша. Майже всі послы вийшли до своїх виборчих округів. Рахуються з тим, що в часі запряження нового президента багато послів і сенаторів буде бракувати, не зважаючи на те, що на п'ятницю склали свої засідання різні клуби. Послы правих партій запевняють, що в часі запряження не робитимуть ніяких демонстрацій — хіба, що деякі з них на це Нац. Зібрання не являться. Тут слід зазначити, що при складанні присяги вимагане є таке *quint*, як при виборі президента.

Зачувати, що димісія уряду Бартля, що прийде після запряження президента, не матиме формального характеру. З оточення прем. Бартля інформують, що якби президент держави поручив йому (тимчасовому прем'єрові) утворити уряд, то Бартель рішеним є цієї місії не прийняти. Причиною того є нби-то стан його здоров'я, який не дозволяє йому вести далі державних справ. Назвиша будучого прем'єра досі не згадують.

В політичних колах говорять, що димісія уряду Бартля обмежиться тільки до частинної реконструкції, при чому передбачують зміни на становищі мін. освіти, публічних робіт, рільництва, земельної реформи, а в першій мірі міністерства скарбу й міністерства закордонних справ.

Найближчі наміри уряду на сойм мовому терені такі: сойм має бути скликаний в ост. днях червня з метою ухвалити бюджет. Опісля сойм має приступити до поладнання справи поширення компетенцій президента держави, даючи йому в першій мірі право розв'язати сойм. Після поладнання справи повновластей для президента сойм розідесться на довгомісячні вакації.

ППС. стоїть на становищі, що сойм можна розв'язати в таких умовах: 1) коли є одностайна ухвала ради міністрів, 2) коли того забажає одна третина сойму, 3) коли того домагатиметься принайменше 300.000 громадян шляхом петиції.

Ціла варшавська преса присвячує багато місця особі нового президента держави. „Роботнік“, подаючи різні подробиці з життя Мосціцького, зазначає, що він був у молодості членом попередньої ППС — „Партії Пролетаріату“ і був о-новником рижської групи молоді, що належала до тої партії. В 1892 р. приступив до союзу закордонних польських соціалістів, однак діяльної участі в політичному житті не брав. Після повороту до краю до партії не належав.

„Варш. Газета Порання“ підчеркує, що Мосціцький є і буде на основі конституції, хочби її не знали як змінено, формально невідповідальним. Відповідальним буде все уряд, а найбільше марш. Пілсудський, що рішив про вибір нового президента. Тому, що бажання Пілсудського, підтримані військовою революцією і загрозою батога, здійснилися, треба ждати, що нарешті вийде на яву політична, конституційна, суспільна й фінансова програма Пілсудського і покажуться на поверхні її виконавці. „Курер Пол.“ тішить, що президентом став учений світової слави, що зумів опертися всяким постороннім впливам. Це людина критична, що в нинішній ситуації незвичайно цінна прикмета. Ще цінніше те, що в часі загального розстрою держави й її господарського життя, а передовсім промислу, на чолі держави станув муж, якому справа державного виробництва не чужа. Він зможе відбудувати господарське життя Польщі.

Після трагічної смерті С. Петлюри.

Становище ундо.

Президія Українського Національно-Демократичного Об'єднання звернулася до Пана проф. Петра Холодного, б. міністра УНР, і голови львівської філії Товариства Допомоги Емігрантам з Вел. України з письмом такого змісту: Президія Українського Національно-Демократичного Об'єднання — на своїй засіданні 2. червня ц. р. — висловила передати на Ваші руки висловлю найглибшого співчуття з приводу великої втрати, яку понесла українська нація через трагічну смерть Голови Директорії і Гол. Отамана Військ УНР. Симона Петлюри, невтомого борця за права нікого невольного народу.

При цій нагоді зазначаємо, що хоча політику уряду УНР, завершено відомим варшавським договором, ми послідовно поборювали, то всетаки вважали Покойного поетом великої національно-державної ідеї і виразником визвольної боротьби української нації.

До живого порушені негідним ставленням живих до преси, я в обороні обвинника намагається великою ідеєю української нації і чистим ім'ям Покойного заложити погромницьким наклепам, з обуренням відкидаємо всі закиди на адресу українського народу в добу національної революції і громадянської війни, бо ми на шляху до здійснення нашого державного прагнення все змагаємо до зарплатного укладу відносин між усіма трудовими верствами і народами, що нашіли яристановище на українській землі.

Просимо вичислю цю нашу заяву прийняти до відома та передати її тим українським національним організаціям, з якими остаете в зв'язі.

У Львові, 2. червня 1926.

За Президію Українського Нац. Демокр. Об'єднання: Д-р Дм. Левицький Воля. Целевич
голова гол. секр.

Грозокаційна ухвала Жидівського Клубу.

Варшава, 2. червня 1926.

На засіданні Жидівського Клубу за дня 30. V. ухвалено у зв'язку з ганебним убивством отам. Петлюри таку резолюцію: „Засадничо противлячись усяким убивствам і актам самосуау, Жидівський Клуб ба-чає в замку, доконаним Шулімом Шварцбаутом на особі отам. Петлюри, д'чо або-

лілю і потрясеню (wzburzenie) жид. душі, яка не могла стерпіти безкарності спр-чинника мордін і грабунків соток тисяч Жидів на Україні. Жид. Клуб стверджує з глибоким жалем, що на протязі ряду літ офіційна справедливість народу не досягла отам. Петлюри, винного проляну моря жид. крові, в якій утоплено свободу його власного народу“.

Ухвала ВУЦВК-у про жидівську колонізацію.

Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету й Українська Рада Народніх Комісарів прийняла на спільному засіданні таку ухвалу:

Голова Економічної Ради і Комісаріат сусп. робіт повинні до одного місяця представити опрацьований план вербування жидівських народних мас до продукційної праці взагалі, а до праці в великій промислі передусім. Поручається центр. урядові союзу радянських республік віддати землі на Кавказі, Кримі й Сибірі до диспозиції Жидам, які бажають поселитися на ріллі, бо на Україні нема вільних земель для жидівської колонізації. Комісаріат скарбу повинен дати потрібні фонди на цілі жидівської колонізації. Поручається комісаріатові просвіти поширити мережу жидівських професійних шкіл. Поручається організаційному департаменту при Центральному Виконавчому Комітеті збільшити число жидівських сілрад. Жидівським ремісникам по містах слід признати ті самі права, що сільським ремісникам.

З судової салі.

Відгонім нападу на почт. віз.

Львів, 3. червня.

Другий день розправи проти 12 Українців, обвинувачених за участь у нападі на поштовий віз, не приніс нічого нового. Весь укорашній день розправи зайняло відчитування акту обвинувачення в українській мові. Потім почали переслухувати першого обвинуваченого Лупула. Він не почувався до нього. На цьому розправу відложено, з огляду на латинське свято, до 4. червня 9 год. рано.

Біржа.

Гроші.

Тенденція для ефективного долара в приватних оборотах далі слабіє знизкова. Курс загався 2. червня між 1110—10—90. Польський Банк платив спочатку 1099, потім наслідком великої подачі доларів, продавних масово експортерами обнизна курс плачення на 1080. Максимальний банківський курс 1101—1106 був не-реальний. Канадський долар 1066—1070.

Red. czas. „Dłto“ Pr. 264/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy Ławy w Łwowie, orzekł na wniosek Prokuratora przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dłto“ Nr. 115 (10798) z dnia 30. maja 1926 roku pod tytułem: „Francja i Polska“ a) między słowami: „słuchaj...“ a słowami: „Francja“, b) między słowami: „pomoc...“ a słowami: „Widome“, c) między słowami: „dla...“ a słowami: „Pohodź...“, d) między słowami: „błogosław...“ a słowami: „a słowami: „napraw...“ zawiera znamię zbrodni z § 65 a) i występuje z § 305 ustawy karnej uznać dokonana w dniu 29. maja 1926 roku konfliktację za usprawiedliwioną i zarządzić zniesienie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. takzad dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydać się nakaz odpowiedzi, redaktorowi tego czasopiisma, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. 1. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 o k. 1863 t. j. za-zażdenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Łwów dnia 31. maja 1926. Łwów.

„Habetus parat!“

Львів, 3. червня 1926.

„Habetus parat!“ — могли би сказати, колиб — поміняючи наше принципове становище, а рахуючись з фактичним станом річей — ми були щонайменше рівноправними й рівнорядними, а не тільки фінанчно „толерованими“ громадянами Польщі. Та дійсність, яка є визнаючим протиставленням найліберальнішої конституції, дійсність, що не анає навіть примітивної людяної поведінки істотною в Польщі алади у відношенні до українського народу, нагадує нам ставитись наскрізь холодно, здержливо, а навіть в значній мірі пасивно, (що рідко коли буває додатним проявом) до дега-лізаційних подій в Польщі. Вислів цьому нашому відношенню до перипетій з вибором президента дала Українська Парляментарна Репрезентація, віддаючи білі картки при тих виборах.

По польським постановам ті картки є неважливі, як неважливими в очах польської влади є потреби і змагання українського народу. Тому й „habetus parat!“ з нашого становища мусимо оцінювати окремо наскрізь, своєрідно. А всетаки цього повороту в житті сучасної Польщі не можемо вважати неістотною, не можемо перейти поруч нього до денного порядку, задвинувши плечима, бо мусимо реалізувати явища трактувати реалізу. Коли сьогодні таким або иншим оборотом подій в Польщі живо цікавиться заграниччя, то тим більше мусимо цікавитись ми, що живемо, правда — в дряхлій, але всетаки державній організації, над якою знімається вивіска: „Річпосполита Польська!“ А ту політично-суспільну фірму, затягнену в реєстри повосенної Європи репрезентує новий президент проф. Ігнат Мосціцький.

Хтож такий новий фірмант, новий політичний папа польської республіки? Всякі пророцтва на тему політики президента Мосціцького з природи річі мусять бути покищо поставлені під великий знак запиту. Досі знаємо про нього дуже мало, або й нічого. Це ачений хемік європейської чи навіть світової слави майже зовсім невідомий у своїй батьківщині. Під політичним оглядом през. Мосціцький повна *tabula rasa*. Знаємо тільки, що він особистий приятель марш. Пілсудського, його кандидат, несподівано вирваний зі стін хемічної лабораторії і відданий на стілець президента польської держави. Тільки всього.

Але коли пригадаємо суботнішні „остороги“ й „перестороги“ марш. Пілсудського, то можемо менше-більше уявити собі найближчу політичну лінію, а радше тактику през. Мосціцького, який може бути тільки *alter ego* марш. Пілсудського.

З різкою, неперемінною у висловах і чорній в колірках промові марш. Пілсудського ясно, що диктатура буде втримана і то набуту при збереженні розкладаючогося трупа теперішнього сойму, якого ролія буде незавидною ролею безголосого статиста. Маршалам Пілсудський робить спробу, переводить експерименти і змушується над життям трувом теперішнього сойму, примушуючи його бути нічим відом при тій еста-

в крім того, зі всіх невісти Східної Галичини, Волині й Холмщини.

На доглядання прибіжжя хорих і щорічних зборів Збори „Н. Л.“ засідали в році 1923 окремий шпитальний комітет при „Н. Л.“. Комітет розглянув енергійно діяльність в цілі збирання фондів у країні і поза його границями в Америці, особливо в Чехословаччині. В Празі засідав окремий шпитальний комітет „Н. Л.“, якого головою є тепер д-р Душала секретар, Т. Кароу, скарбник Д. Микетинський. Комітет цей зібрав 9252.50 ч. к., — які уклали у Чеській Державній Банку в Празі. Шпитальний комітет „Н. Л.“ у Львові зібрав досі 24.204 п. зок., які є в твердій валюті і представляють суму 3484 ам. дол., зложених в Центробанку у Львові.

В році 1925 було зазначено шпитату 13.647.37 зок. п. на шпитату з членських вкладок ледя 105 п. зок., жерта на будову шпиталу було 139 п. зок., 927.26 п. зок., що зліжались в „Н. Л.“ 412.01 п. зок., — які внесли відсотки від зложених. Видано на кошти лічення, канцелярські видатки, усяку осягу і снітку 1924.42 п. зок., на консерваторію доми 1129.40 п. зок., і 833.35 п. зок., на закупку лікарського інвентаря. Всі лікарі лічили весь час б. з п. а. т. н. о.

Загальні збори „Н. Л.“ з дня 19. квітня п. р. після зв'язу контрольної комісії одностайно одоорили річні замкнення рахунків і вислали подяку управі й дирекції за успішне ведення агенди „Н. Л.“ і збирання фондів під будову шпиталу „Н. Л.“. Вислали також подяку всім лікарям „Н. Л.“, які весь рік жертвували свій труд (1—3 години щодня) безоплатно в користь „Н. Л.“. Загальні збори ухвалили одностайно подяку експ. мітрополитові гр. Андрієві Шенциському за великий який дар, який уможливив „Народній Лічниці“ набутти на власність реальність при вулиці Петра Скарки ч. 4, що складається з 27 ари городу й мурованого обширного доми з мурованими офіційними, як також за матеріальну та моральну поміч, якою окував „Н. Л.“ від самого початку її існування. Вибрано спеціальну делегацію, яка має особисто подякувати мітрополитові.

Загальні збори закінчили знов за загальною потребою шпиталу при „Нар. Лічниці“ для шпитального лічення хорих і для спеціалізування молодих лікарів у різних галузях медицини.

На рік 1926 вибрано нову управу товариства: д-ра М. Вахнянина головою, о. ака. Томовича заст. головою, д-ра Пелеха секретарем, д-ра Бурчакського скарбником і заступником директора, Михайла Стефанівського технічним доглядником, д-ра Кувейца членом ради і директором. Новозибрана управа „Н. Л.“, маючи вже площу й реальність та призначивши капітал в сумі ок. 3890 ам. дол., відкриття зборів отримав українського громадянства в країні і поза його границями з проханнями складати даліше щедрі дати на членів „Н. Л.“ й будови українського шпиталу. Гроші слати на руки скарбника, д-ра Т. Бурчакського, Львів, вул. Сап'їги число 25.

Виспується громадою в членів „Н. Л.“ і при всяких нагодах не забувайте на одну нашу народну лікарську інституцію, декейне потрібну для розвитку і добра українського народу.

ЗА УПРАВУ „НАРОДНОЇ ЛІЧНИЦІ“ у Львові:

Д-р О. Пелех, секретар, д-р М. Вахнянин, голова, д-р І. Курецький член Ради і Директор.

Ще § 19.

ПДВО. далі просте.

Нав'язуючи до статті п. н. „Татарські люди“, поміщеної в ч. 67 (10742) з дня 27. березня 1926 р. „Діла“, просимо на основі § 19 пресоного закону помістити в приписаній формі та в законном означеному решенні слідуюче спростування:

Неправдою є, що агенти і ексекutori ПДВО, стягаючи належності тієї установи, трактують людей як предмети, часто б'ють, знущаються, словом виявляють широку татарську вдачу; зокремаж неправдою є, що з членами „Дістри“, з їх майном заковували агенти ПДВО, як з ворожими елементом, а українське село трактують як територію, на якій все можливе. Неправдою є далі, що завданням тої літеральної війни є відірвання української людності від „Дістри“ і знищення тієї установи.

За те правдою є, що ексекуції належностей ПДВО, велася і ведеться адміністративними органами і що всі дотеперішні ексекуції велася і ведуться згідно з законними приписами, а далі правдою є, що ПДВО, по підписанню протоколу ч. 8/17 у в. м. м. м. м. скарбу в Варшаві дня 8. III. 1925 стисло перестерігала постанов тої протоколу і урядники ні ніколи проти тої установи не виступали. Неправданим також є ті факти, яких ми надуваємо, що їх подано, а які мали бути мимомовними при стеганні належностей ПДВО.

Зокрема неправдою є, що в селі Дашава, в другій половині січня 1925 р. агент ПДВО, зафантазував у члена „Дістри“ Луця Стецюка подяку зод дітей, за те правдою є, що Луця Стецюк у громаді Дашава цілком незвідний.

Неправдою є, що в хаті Олексія Галія розбито двері та знищено стінний годинник, що коби Галія з тої причини зробив заклад фантазуючим, асистуючий поліції

кинувся на него і вдарив багнетом у руку, а сина його вдарив у лице; неправдою є, що по тижневі та сама компанія владала до хати і домагався грошей від жинки Галія, що саме піднялася з пологою, а коби вона просила зачекати на мужа, поліцей виривав подушник зод дитини, а поліцейський кинув на ліжку і товк жено до дверей та термоси за груди; які то офіційні вояки віджезали. Натомість правдою є, і це стверджено в карному постанованні окружного суду в Стрию до ч. Уг 187/25, що Олексія Галія сам витрутив стінний годинник з рук асистуючого при ексекуції асесора Бакрія і що так Олексія Галія як його жінка, яка в критичному часі не була поліцейською, бо остання її дитина мала тоді 14 місяців, кинулися на ексекуючого і за ставлення опору влади були засуджені виклоком повногоду суду з дня 6. X. 1925 р. ч. Уг 187/25 на кару тяжкої тюрми по три тижні.

Неправдою є, що в старіях Петра і Галія Костенків при фантазуванні ліжка побито їх челядників, натомість правдою є, що ці челядники викрали зафантазоване ліжко, з відставленні на постеруток поліції для перевірки, де його вкрали, призначили, що арибачи не з дозвучення Петра Костенка. Неправдою є, що в Олексія Федорова забравли куплені пшеницю, за те правдою є, що Федорів у часі ексекуції заплатив належність добровільно. Неправдою є, що в Олексія Стадника зафантазовано привезену з млина муку, а за те правдою є, що сам Стадник жертвував на фант подушник. Неправдою є, що до замкненої хати Доміщені Федорів адреса агент ПДВО, віком, і що потім забравли коня зі стайні, а протестуючий Доміщені Федорів поліцей пробив багнетом бік. За те правдою є, що в часі фантазування коня Доміщені Федорів вирвала коня з рук поліцей Бакрія, що кричала для викликання страху в громадських функціонерів не знаходячи на те, що збори проти неї не ужито і що тепер проти Доміщені Федорів і її доньки Анни ведеться в окружному суді в Стрию дохажання за публічне насильство з § 81 к. з. і за зневагу докорму супроти влади безпеченства з § 209 к. з.

Неправдою є, що в господаря Бомбіна по закату його в кайдани, почато розбіжати колодки, якими були позамкнені двері до хати і стайні — натомість правдою є, що колодок на дверях зовсім не було і що Бомбін, закоз ексекуючі військи, кинувся на фантазуючих і що Бомбіна засудили в окружному суді в Стрию на кару 6 тижнів важкої тюрми, а його сина на 8 тижнів за злочин публічного насильства.

Неправдою є, що в селі Бертеши бобрешного повіту агент ПДВО, змушував громадян до плачення вкладок, не зважаючи на предлодження викупленіх поліс „Дістри“, натомість правдою є, що стасі виклоком вкладами, що належаться згідно з законом, від заплати яких поліс „Дістри“ не ухвалили перед умовою закладеною з „Дістром“.

Неправдою є, що в селі Орнішків дня 29. VI. функціонер ПДВО, казав зносити віночі (від 9—12) фанти, що грозив військом, особливо членам „Дістри“, а за те правдою є, що ексекуючі покінчено смерком і що стегано тільки вкладами належні на основі закону ПДВО, подібно як у Бертешові.

Неправдою є, що в селі Липиця горішній агенти ПДВО, добивалися насильно до хат членів „Дістри“ і що на доносення за опір влади винесені проти тих, що не хотіли платити, всі були звільнені, за те правдою є, що до ч. У. 894/25 були мешканці Липиці покрані по думі §. 314 к. з., а то: Магда Іжницька, Юрко Туряньський і Н. Хелетякова.

Неправдою є, що в селі Русів пофантазовано в березні 1925 р. в членів „Дістри“ одіж і зложено її в громадській канцелярії, де її нічимні моли, миші та шурі. За те правдою є, що зі забравли 25 фантів, слідуючого дня по ексекуції майже всі викуплено, а остало тільки 7 фантів, яких власники не хочуть викупити і домагуються безплатного їх звороту. Фанти перешорані старанно, їх вітрився і належнито переховується.

Неправдою є, що в селі Отиньовичі дня 14. III. 1925 р. ходоцькі поліцей арештували члена „Дістри“ Данила Моду за те, що на домагання заплати вкладами ПДВО, виклався викупленою полісою „Дістри“. Натомість правдою є, що в часі стегання вкладок від мешканців Отиньовиш, Моду звійшов до громадської канцелярії — хоч його туди не кликали — заявляючи, що не буде платити вкладки, кобиж йому заявили, що він не обов'язаний платити, затримався в канцелярії і почав накидуватися зі своєю контролею на ексекуючий, а видалений з канцелярії збивав у своїй сусідній кімнаті до неплатення вкладок між ними словами: „всі сміються, що не платите до польської аскурації, дурні ви були, як би платили“, а видалений поліцей по переслухав свідків, що чули ті слова, арештував Моду під закладом порушення публічного спокою. — Польська Дирекція Взаємних Обезпечен. Львівський відділ. Підписи нечиткі.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Дм. Котка.
Черв. 3. VI. Жидачів.
П'ятниця 4. VI. Жидачів.
Субота 5. VI. Рогатин.
Нед. 6. VI. Рогатин.
Понеділок 7. VI. Березани.

Віа прох. 8. VI. Березани.
Середя 9. VI. П'ятигір.
Четвер 10. VI. Тернопіль.
Початок о год. 8.30 вечером. Ціна серіз. 1659 7—2

І артиксту на Діакона Святошній УПТ-а, що відбувається в неділю 6. VI. на площі „С.Б.“, можна вже набувати в Книгарні У.П.Т. Львів, Руська 3. 1837 1—1

Позір! Дня 24. червня п. р. відбувається перший зід товаришів-абитурантів академічної гімназії у Львові, що здавали іспит злітності в 1910/11 шкільному році. Протисті всі товариші зголошувати свою участь на адресу: о. д-р Іван Бушко, го-хат, Семинар у Львові при вул. Коперника 36. Протисті, щоби разом зі зголошеннями надіслати відомі адреси друзів товаришів. — За ініціативний Комітет: д-р Константин Парфанолюк, Степан Раставейський. 1837 1—3

Дирекції при. учин. жіночої Семинарії СС. Василіанок в Яворові оголошує отрим конкурс на посади двох учительок а) учительки рукописів і б) учительки рисунка і різних робіт. Зголошення протисті слати до Управи. Монастиря СС. Василіанок в Яворові. 1831 1—3

Першу священичку літню осеню отримас І-во „Перемиська Епархіальна Поміч“ в Палацкій Калмари біля Дороброні на час від 20. червня до 10. серпня п. р. Околиця підгурська, здорова, гарна, багата в ліси. Виділе отримання з Перемішлем. Інформант віділе і приймас зголошення: о. Василь Гриник, секретар в Перемішлях, Духовний Семинар. 1833 1—1

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

НАПРАВУ годишників під уззорою фантосих сил шкільнописних поагодує Гутертин Сикстуска 14. По стінні години книжки посилаю доми. 1679 6) 25—?

І-ЗОЛ. коштує кожда золотничка направу у Гутертина Сикстуска 14. 1679 25—?

НА МАНДОЛІНІ, гітарі (солю) в 16 лекцій, мучую вправно грати з нот під гарантією. Особний курс 15 зок., збірний 10 зок. місячно. Зголошення щоденно від 4—7 поп. площа Безнадаринська ч. 12. II. пов. Спеціаліст гри на італійських інструментах і управ. шкільних курсів. 1827 2—2

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 44. Кваліфікаційний курс від 12. липня. Докладне перероблення містеріальних програм. Окодо 1400 апробований. Інформації писемно. 1786 4—10

Ді! або три комнати з кухнею (район Ді! не має значіння) пошукуються зараз. Відступне або чини з гори, в доларат. Відом. до Адмін. „Діла“ для К-а. 1—1

І-ЗОЛ. коштує кожда золотничка направу, старанно виконана тільки у МАНДЛЯ Коперника 14. 1819 4—10

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Дентистичне заведення

д-ра Шимона Раппапорта
Якова Насса
Львів, вул. Сикстуска 17/II.

Плюмбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в качку і золоті на американській системі. Пациєнтів з провінцій поагодується в найкоротшому часі. П. Т. урвадують та студентам значна знижка та полекші в сплатах. 1824 2—5

АДВОКАТ

д-р Володимир Левицький
веде адвокатську канцелярію

1816 в Зборові 2—3
в домі п. Стойкевича проти Магістрату.

Вийшла з друку і продается як ціццять для себе

І-а книжка

повного зібрання творів великого народнього писатєя

ІЗНАНА НАУМОВИЧА

Великий формат. — 168 стор.
Цни 2 зок. 30 сот. без пересилки.
Замовляти в головний складі Общества ім. Михайла Качковського у Львові, вул. Валова 14/І, а також у львівських українських книгарнях. 1830 1—1

„РЕГУЛЯТОР“

Львів—Ринок 43.
поручас
НА СПЛАТИ
г.а. 12—70.

КОНКЕКЦІЮ готову і на міру

(убраня і пальта від зок. 70.—)
далше
— СУКНА — КАМ'ЯРНИ —
1810 — ВЗУТТЯ — 5—8

Комітет Парохіальний в Попатні

протистуючи до будови нової дерев'яної церкви, розписує отрим конкурс для 60. 1916 в канцелярії гр-хат. Уряду церковного в Попатні (залізнична станція Радеків). 1—2

Надзвичайні Загальні Збори „Підойми“

Українського Союзу, брутотівців і власників нафтових теренів в Дрогобичі, відбуються дня 14. червня 1926 о год. 11. перед полуднем в комнатах „Народного Дому“ в Дрогобичі, зі слідуючим дневним порядком:

- 1) Переведення нафтової транзакції.
  - 2) Внески і запити.
- На випадок несприятливості вимаганого статутном числа членів, відбуються того самого дня о годину півніше Загальні Збори без огляду на число присутніх членів.
1835 1—1 ДИРЕКЦІЯ

Драматичний конкурс.

Кооператива „Український театр“ у Львові подає отрим до мід-ма іст. нтересованих, що установлений протисті решення до надіслання рукописів драматичний конкурс до дня 1. VII. 1926, додожує до дня 1. жовтня 1926 а тем, що цей решення не буде даліше продовжуватися. Умови конкурсу: Писа доміняного вісту та форми (драма, трагедія, комедія), оригінальні, відіе ще недружкована та не ставлена, розмір одної театральної постанови. При оцінці писи головну роллю гратимуть і прикриті літературні та сценічні. Останній решення притисли рукописи 1. жовтня 1926 р. Нагорода 100 доларів. Рукопис повинні бути перекладені на латини, або гарним чітким почерком, бажано: не авторським. Писи вислати неакомпановано з делізо, яка заступає притиске зазора. Крім цього додати запечатану конверт, в якій буде вказане притиске автора з його адресою. Крім писи, що одержить першу нагороду, інші замітливші будуть відзначені похвальною згадкою, а мотиви відзначення будуть подані в пресі. Кооператива Український театр“ застерігає себе право видати нагороджену пису, не сплачуючи за неї окремого гонорару. Це право торкається тільки першого видання. Авторі неагороджених писи можуть відібрати собі рукописи до кінця 1926 р., відіше „Кооператива“ не бере відповідальності за долю цих рукописів. Жюрі конкурсу буде оголошено 1. жовтня 1926. Рукописи вислати на адресу: „Кооператива Український театр“ у Львові, вул. 1834 Руська ч. 18. I. пок. 1—1

КОНКУРС

Головка Управа УПТ-а оголошує КОНКУРС на учительські сили до фанхого доповняючих вейрних ремісничих шкіл мужської й жіночої у Львові для задуваючих предствітв значення: до реалії, до української й польської мови включно з загальною й торговельною кореспонденцією, до географії і історії, рахунок (бухгалтерії, калькуляції, початків алгебри) до гігієни, лінійноаритметичних, геометричних і фанхоних рисунків, до фанхого науки (механіки, товарознавства з хемією, фанхи машинознавства, технології), до практичних управ та варстатові і фабричної організації для термінаторів, до жіночого домашнього господарства з хемією щоденного життя та до жіночого практичного фанхого заняття то є до крою й шаття суконої і білля. Предмети до фанхого науки включно є спільні для мужської й жіночої школи. Притім Головка Управа УПТ-а розписує конкурс на управління для мужської фанхого школи та на управительську для жіночої фанхого школи у Львові.

Державна власть вимагає від учительського збору нових фанхоних і педагогічних кваліфікацій. В мужській школі значуть вчити мушину — в жіночій жіночий. Ремуерація за відбуті години визначується після норм, притислих в школах УПТ-а. Решення вишлювання подання з сивіотом віне на разі безспілку до 13. червня 1926 до Головної Управи УПТ-а у Львові, Ринок ч. 10 I. п.

Головна Управа Українського Парламенту даютього Товариства. 1—3

Ширіть наш часопис!

ріментації. Про розпущення алейної, анемічної, пережитої „репрезентативної нації“, — що головніше! — про переведення нових виборів марш. Пілсудський не задавав ні одним словом. Нового союму, який був би вірним відзеркаленням настроїв і бажань громадян сучасної Польщі, не бажав собі марш. Пілсудський. Він хоче поєднувати кнутом над головами теперішнього, скомпромітованого союму, маючи те пересвідчення, що ніхто не виступить в його обороні. Справді, марш. Пілсудський є не-вдаданий і цинічний в своїй поведінці.

Але чи новий президент, чи „літ едо“ марш. Пілсудського є прихильником тієї самої тактики і того самого режиму, що й диктатор? Де-що акадувало би на відміні шляхи през. Мосціцького. У зв'язку з недавнім переворотом проф. Мосціцький підписав відозву-заяву „незалежної демократичної інтелігенції“, в якій між іншим виставлено домагання негайного ухвалення представницькими установами поширення прав виконавчої влади, надаючи президентові право силою власної влади розв'язати законотворчість і в короткому часі розписати нові вибори.

Отже тут розходяться шляхи між диктатором і новим президентом, розуміється — якщо останній почуватиметься зв'язаним своїм підписом під відозвою „незалежної демократичної інтелігенції“. Якщо не прийде до узгодження становища між законною виконавчою владою (президентом) і фактичною, недавно залегалізованою (диктатором), то можемо бути свідками ще одного конфлікту, глибоко сягаючого в основи польського державного життя.

Та — очевидно — все це тільки здогади, бо новий президент є про-кломом не тільки зі зв'язаним політичним обличчям, але і з давним, приглушеним голосом. Щоби сяк-так виробити собі погляд на політику нового президента, треба підождати до найближчої його обов'язкової і зв'язуючої енуціяції.

Нова ситуація.

ППС. в опозиції?

ППС. перша приєдналася до акту марш. Пілсудського, покладаючи в творчості варшавського перевороту великі надії. Однак поведінка диктатора, а особливо його відмова прийняти вибір, була відомою студеною водою на розпалені голови й розгорячені надії пепелів. ППС. завелася й розчарувалася, чого висловом є вітківка передовиця „Роботника“ під написом: „Вчорашній вибір — і нова ситуація“.

Загальний інстинкт говорив — нарікає „Роботник“ — що той, який викликав переворот 12. травня, повинен нести відповідальність — в найкращому, найбільшому значенні цього слова — за дальній хід подій. Після закінчення збройної боротьби Пілсудський був фактичним творцем нового уряду, він також сприяв скликанню Нац. Зібрання. Був це великий ризик, бо коли тільки брати на увагу арифметичне обчислення міношньої сили у союму і сенаті, то вибір міг би заповідатися дуже нещасливо, авернутися проти акту 12. травня. Але виявилось, що наші побоювання були не-судні!

Львогія фактів і настрої широких мас, настрої „вулиць“ вдерлися до Національного Зібрання. Відбулося не голосування послів і сенаторів, але як би голосування всього народу. Союмово-сенатське представництво мусило уступити перед волею широких мас.

Але вже вчора було розчарування, коли вчора в союму, небагато після вибору, рознеслася погослою, що Пілсудський не прийняв вибору. Значатку не вірено, ніхто не хотів вірити. Однак небагато гуків зашка найшла офіційне підтвердження. Пілсудський не прийняв вибору. Тепер, під свідком вражіння, що не пора, вдавнятися в аналіз того документу (письменної відомості) — Ред., який має частинно дуже особливий зміст. Тут слід тільки ствердити, що відмова Пілсудського — після такого світлого аналізу кампанії — була повною несподіванкою. Пілсудський не протестував проти своєї кандидатури, не заперечував відомостей „Польськи Збожой“, що прийняв вибір. Судові

Жіночі модні матер'яли Шовки, Полотна Мужеські сукна

1930

14-7

Видання 1926

ФІРМА
РОМАН

ЗУБІК
Львів, Галицька 16

іння промова Пілсудського в Президії Ради міністрів, не зважаючи на свою часту дивагладу форму, була радше заповню, що вибір прийняв. Во застереження щодо конституції можна було розуміти лише в той спосіб, що Пілсудський — як президент — буде змагати до зміни не-матерію постанов Конституції. А що сідуючий союм силою самої конституції може виступити до її ревізії, до застереження Пілсудського можна було розуміти лише як вказівку на будуче.

Тимчасом виникло непорозуміння. Пілсудський анектував волею демократії, обманув її, відкинувши вибір. Тому то при другому виборі ППС. висунула власну кандидатуру, щоби підкреслити, що в загальній ситуації наступила поважна зміна.

В своїй тишці до маршала союму висловився марш. Пілсудський, що вчорашній вибір залегалізував акт 12. травня. Однак річ не в тому, а в чому нимшом: нам іде про здійснення глибоких господарських і політичних змін, які мусять бути консеквенцією боротьби з реакцією. Робітничі класи власні зберігають честь до великого акту в 2. травня, який був таким могутнім товчком до чину, і до марш. Пілсудського, але дальші шляхи мусять бути промолувати сама на основі своїх планів — розуміється, в тісному порозумінні і союму зі селянською демократією.

По широкому світі.

Італія вже заявляє про деякі свої претенсії до Танжеру, на випадок, який впливи Франції внаслідок виграної війни в Марокко зміцнилися на Середземному Морі.

У Португалії революційні події розвиваються далі. Війська Ідути на Лізбону домагаючись, щоби в новій кабінеті були люди аполітичні. Вибраний 15 літ тому (перший раз), а в 1925 р. удруге президент Макадо зрікся свого становища.

Доля Абд-ель-Кріма залежить від слідства, яке веде французький уряд у напрямку, в якій мірі його війна була вислідком його порозуміння з Німеччиною і СРСР. Еспанія заявляє претенсії, що Абд-ель Крім повинен належати до них, бо Еспанія раніше почала з ним війну, а крім цього 18 еспанських полонених ним офіцерів бракує; підозрівають, що вони вбиті ним.

Англійський уряд стоїть перед можливістю зректись добування вугілля з власних копалень. Перші великі кораблі з чужим вугіллям прийшли вже до Лондону для деяких фабрик. Англійська преса висловлює думку, що ця обставина вплине на англійських робітників, які зійдуть зі свого неприданого становища.

Над свіжою могилою.

„Панахиди“ української радянської преси.

Вбивство найбільшого й найпо-свідомішого активного противника більшовизму відбилось досить го-лосним відгомном в українській радянській пресі.

В офіційній української радян-ського уряду „Вісти“ (ч. 119 з 27. травня) стрічаємо статтю „Пет-люра“ (заголовок такий самий, як у львівській „Хвилі“) пера А. При-ходька.

„Телеграф“ приніс звістку, що десь на вулиці в Парижі Петлюру Симона забили. Постри невдоволення ще емігранти (стидно комунувати зі Шварцбартом? — Ред.) несподівано прорва ланцюг авантю (асі невідомі борці і всі політичні емігранти є „авантюризм“) в очі сідасяни посіда-ча влади! — Ред. героя нечисленних європейських погромів (видно, що той емі-грант“ вже був відомий, коли співався на ноту „погромів!“ — Ред.), автора кри-жаних насильств над українським робітнич-ством (?!?) та селянською біднотою (?!), оборонця української „дубної буржуазії“

і сталося це якраз у той момент, коли Петлюра у закутках парижської каварень натхненно і перово сідтася собі павутову переможну баталію, нових авантур і мріяв за допомогою Пілсудського на білому коні знову віхити в Київ. Але, як завжди було, авантюризм загинув, злізався на дубний несподіваність.

Правда, Петлюра загинув політично ще в 1920 році, в той час, як робітничо-селян-ський багнет знищував його за місці червоних землі.

Однак він фізично продовжував пе-решувати на хлібах милостині капіталі-стичних держав. Акули імперіалізму три-мали його про всякий випадок, як квад-рікованого і непримиреного ворога біль-шовику, щоби у слушний час скористати як придатку зброю.

Але в бігові часу соціалістичні держави зміцнювалися, росли, випадали скористати Петлюри не траплялося і його вже зовсім стало забувати. Навіть рани — страшний руйнів, винчений Петлюрою містам і селам України, вже зажили. Проте історик за-дує Петлюру, бо в розвиткові українських революційних подій він створив шлу кри-зису смуту. Петлюра заслужив повагу право буття занесений на чорну дошку історії. Значний маленький чоловік, до бухгалтер-ської конторки (справді цікаве стано-вище „робітничо-селянського“ ідеолога! — Ред.) в 1917 році був занесений на по-верхню життя хвилею української контр-революції (?!). На певний час він зроби-вся носієм ладі і сподівання певної части-ни української дрібної буржуазії та націо-налістичного міщанства.

На кон української революційної бо-ротьби Петлюра Симона висунули україн-ські обставини. Дрібний буржуазий на Укра-їні, що в час громадянської війни за со-ціально визволення чинила як ніде в СРСР (де тоді був СРСР, хіба що під тим ав-тор розуміє царську Росію? — Ред.) збройний опір — потрібний був отаман. І ним став „соціат“ Петлюра, що перет-ворився в вир зника певної ідеологічної концепції — „петлюрівщини“.

Петлюра Симон є випадок в українській революції, але петлюрівщина то явище, що мало до якоїсь міри свою законність, походило з класової та економічної структури української дрібно-буржуазної дійсності (себе з такої дійсності, яка й тепер є на Вел. Україні. — Ред.), в першу чергу — структури села, і підпира-лася певними історичними обставинами, національними особливостями України зокрема.

Петлюрівщина — то тупа (?!), обмеже-на самостійниця ідеологія, що прикри-вала (!) й прикривала (!) соціальні та класові замигання трудящих націоналістично-зоологічними гаслами. Вона тягла за со-бою глитайські верстви українського се-лянства (?!?) та політично безграмотної (?!?) української інтелігенції і сприймалася до цілої низки кріпаків длі (?!?).

В дальшій частині статті автор займається велико-українською по-літичною еміграцією та доходить до висновку, що ненадійна смерть Пе-тлюри причиниться до повного роз-валу емігрантщини. Може воно бути так — додамо від себе — або мо-же якраз навпаки — смерть ідео-логічного вождя еміграції доведе до її консолідації.

Виправдуючи „петлюрівщину“ — як явище „законне“ впливаюче на українську дійсність, автор наки-дється на творця, а що найменше керманія тієї „петлюрівщини“. Тут йому не стало вже духу здобути на об'єктивність у відношенні до особи пок. Петлюри і на лицарське становище до людини, якої не про-міне безпристрасна історія, як і багатьох інших.

Важко вимагати иншого станови-ща від більшовицької преси до о-соби найяскравішого противника більшовизму. Та масмо вражіння, що колиб А. Приходько міг мати свободу вислову, то він виправда-би не лише „петлюрівщину“, але й Петлюру, він признав би відкрито, як це певно признав тайно, у своїй душі, що колиб не Петлюра й не „петлюрівщина“, то ледки чи булаб сьогодні Рад. Україна хоч би так неповно змістова під національно-політичним оглядом, як вона є сьогодні.

Всеж таки треба признати, що український орган радянського уряду, хоч покористувався огидною легендою про українське погром-

ництво, намагався в межах дозво-леної спроможности шукати шир-шого фону для тих явищ націона-льно-політичного характеру, які окре-шено „петлюрівщиною“. Анальо-гічне становище займає й росій-ський орган КП(б)у, харківський „Комуніст“ в статті „Конец Петлюры“ (як бачимо заголовок такий самий, як у львівській жидів-сько-буржуазній „Хвилі“) хоч на-ходить виправдання для „петлю-рівщини“.

Петлюра вбитий в Парижі, якось не-відомим Українцем (?!). Французька офі-ційна преса поведе, немов би об'єктив-но, що мусить за Руських (Москвич), і Жидів, що згинули з вами Петлюри. Та остання звістка ледки чи заслуго на віру. Розуміється, було би смішно запевне-ти, що Петлюра не заробив безліч гро-ших у відношенні до трудящих Русь-ких і Жидів, які жили на Україні (виста-пагадати знамениті погроми 1919 р., що пожегли тисячі жертв). Та ми підкреслю-мо слово „трудящих“ тому, що пред-ставники жидівської буржуазії Петлюро-ю у себе в міністерствах, а перед ро-сійською монархією контрреволюційно в особі Денікина він в тім же 1919 р. ко-гався на жидів (думався, що Петлюра „човгався“ не перед російською контр-революцією, тільки перед антагоніст в 1919 — так само, як тепер патана мінш-дія „човгаються“ більшовицькі! — Ред.), а то-товий за якунебудь ціну купити собі і прихильників. Петлюра був безсумніш вели-ким зоргом жидівського й російського трудящего населення України, однак гір-шим, бо найбільше крижаним провіаням, яких він довершав, була провини перед українським трудящим народом.

Петлюра по оцінці „Комуніста“ — в р. 1917 він непримиримий по-літич у відношенні до робітничої класи і Сов. Росії. В р. 1919 після упадку гетьманщини він намагався багнетами „обуздати народное дви-ження“, якийсь час тримався на по-верхні завдяки галицькій армії, а вкінші застрів в польських обіймах.

Політична роль Петлюри скінчилась в р. 1920. Від нього з прокляттям відзе-рились трудящі маси Радянської й Захід-ної України, бо в той особі сконцентру-валася вся нічкнність і продажність укра-їнського дрібного міщанства, що висту-пило проти жовтневої революції і нава-галася будувати свою політику на гурто-вій і подвійній торговлі інтересами тру-дящих мас України. Ще до того не за-кучуть і не забувають рани, нанесені укра-їнському народові політикою тієї буржу-азії, що осмілилася виступити в імені у-країнського народу, а фактично боро-лася проти його визволення. Щож дивного, щ-в Парижі, з якому досі умиряють з голо-ду тисячі українських утікачів, найшла така людина, яка прострелила на вулиці продажного зрадника, що дав похоро-ни себе політично.

Як ми вже згадували, важко ви-магати від української радянської преси кращого відношення до о-соби Петлюри, важко вимагати кра-шої і об'єктивнішої оцінки його ді-яльності. Та з тону харківської преси пробивається одно, а саме, що Харків незаангажова-ний в огидному злочині, що факт вбивства заскочив харків-ські політичні кола. Огидний зло-чин на парижській вулиці з без-сумніву ділом двох інтернаціоналі-стів московського (ліво-жидівсько-го) і світового (право-жидівського).

Спочутивна телеграма.

Гурток Емігрантів з Великої України в Тернопільщині вислав з приводу трагічної смерті б. Голови Директорії УНР, С. В. Петлюри на руки його Дружини телегра-му такого змісту:

Велимишанова Пані!

Разом з Рами і Народом Українським оплакуємо незабутнього Симона Васи-льовича.

Нехай Вас і Донецьку утішать, укріп-лять і додасть Вам сили перенести невідла-ману втрату свідомості, що Муж Ваш впа-в як герой на сторожі державних прав повеленого ворогами Українського На-роду, не зрадивши рідного Прапора й ін-тереса народних.

Вбийників судитиме Історія і Народний Суд на Вільній Україні.
Імя Народного Вождя України Симона Петлюри буде на віки прославлено адже-ним народом, а Історія золотими буквами впише на своїх сторінках діла його.
Вічна Йому Память і Вічна Слава!
Тернопіль, 28. травня 1926.

Пам'ятайте, що всі збірники на-грабник на могили І. Франка треба посылати до Центрбанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7918.